

### [Bundvad.]

aabent, at Arbejdskampe kan antage et saadant Omfang eller berøre saa vigtige Erhvervsomraader, at Samfundet, eller rettere sagt Statsmagten maa søge en Vej ud. Men vi kan ikke se, at tvungen Voldgift er Vejen, og slet ikke paa det økonomiske Udviklingstrin, hvorpaa Samfundet i Øjeblikket befinder sig. Vi kan derfor ikke medvirke til Gennemførelse af Forslagets første Afsnit, selv om — og det ønsker jeg gerne at sige — Forslagsstillerne synes at have gjort sig Anstrengelser for at finde frem til en lempelig Formulering af Forslaget. Vort Grundsyn paa Spørgsmaalet tvungen Voldgift skiller os fra Forslagsstillerne i denne Sag.

Derimod ser vi med større Velvilje paa Lovforslagets andet Afsnit, der tager Sigte paa Nedsættelse af en Kommission. Det forekommer mig, at Rigsdagen kan gøre en fortjenstfuld Indsats, hvis den gennem et Kommissionsarbejde, hvori Repræsentanter for Arbejdslivets Parter deltager, medvirker til at bane Vejen for det bedst mulige Samarbejde Parterne imellem. Aarsagerne til Irritationerne — og der er jo mange — og Mangelen paa Forstaaelse Parterne imellem bør kortlægges og fjernes, hvis det er praktisk muligt og Ænhed herom kan opnaas. Alene det, at Parterne med Rigsdagens Indsende — og jeg beder om, at man i denne Forbindelse ikke lægger for meget ind i Ordet „Indsende“ — kommer i Gang med en almindelig og bredt anlagt Undersøgelse af Aarsager og Muligheder, vil sikkert vise sig nyttig.

I mine Ord ligger ikke nogen Beskyldning mod Parterne for Mangel paa Initiativ. F. Eks. har Parterne selv, og kun undtagelsesvis med Forligsmandens Hjælp, gennem Aarene søgt at opbygge et hensigtsmæssigt Forhandlingsapparat, hvorefter man kunde opnaa den bedst mulige Behandling af de enkelte Overenskomster og dermed formidske Risikoen for Arbejdsstandsninger. Uden at gaa i Enkeltheder om Aarsagerne hertil kan jeg sige, at det ideelle Resultat ikke er naaet. Det forekommer os, som om Forhandlingsreglerne virker som Forhalingsregler i Stedet, for efter deres Hensigt. Sandsynligt er det, at Parterne selv kan klare det videre fornødne, hvad Forhandlingsreglerne angaar, og saa er det bedst saaledes, men skade kan det vel ikke, om Rigsdagen viser sin Forstaaelse ogsaa af dette Problem og viser sin Vilje til Støtte.

Men Forhandlingsreglerne er kun en Enkelthed i det større Hele. Lad mig nævne et andet Problem, som det ærede

Medlem Hr. Bertel Dahlgaard lige berørte i sin Forelæggelsestale forleden Dag. For mig at se er der i Øjeblikket hos begge Parter en spirende Forstaaelse af det nødvendige i et stærkt udvidet Samarbejde. Vi har set, at Arbejdere og Arbejdsgivere i Landene omkring os i Bestræbelser for at fremme Genopbygningen har indledet et Samarbejde, der i de forskellige Lande har faaet forskellige Navne, i England Produktionskomité, i Norge Produktionsudvalg og i Sverige Bedriftsnævn, men fælles for dem alle er, at man gennem en mere socialt betonet Forstaaelse af Arbejdskraftens Forhold til Bedriften søger at frigøre den Kraft hos Arbejderen, der ikke lader sig frigøre, hvis han føler sig sat udenfor og føler sig betragtet som en Omkostning, der skal være lavest mulig. Det er mit bestemte Indtryk, at vi ogsaa i Danmark staar over for en lignende Udvikling. Erhvervsforholdene herhjemme og ude set i Forhold til hinanden tvinger os ganske simpelt ind paa nye Veje. Jeg er vidende om, at De samvirkende Fagforbund har nedsat et Udvalg, der arbejder med disse Tanker, og naar Tiden er inde dertil, vil vi vel opleve Forhandling Parterne imellem om den Sag. Personlig tror jeg, at det vil være heldigt, om Parterne af egen fri Vilje finder en heldig Løsning, men jeg ser ingen Skade ved, at en Kommission viser sin Interesse for Sagen og eventuelt, hvis det viser sig nødvendigt, optræder som — skal vi sige Fødselshjælper.

Jeg har ikke nævnt hverken Forhandlingsregler eller Bedriftsudvalg for paa Forhaand at give Retningslinier for en eventuel Kommissions Arbejde eller Opgave. Det tilkommer det kommende Udvalg at forhandle sig til Rette herom. Spørgsmaalet er kun nævnt som en Antydning af Opgaver, der ligesom ligger i Luften og kalder paa deres Løsning, og hvis heldige Løsning vil kunne medvirke til en Begrænsning af de Momenter, der kan være Aarsag til Arbejdsstandsninger.

Lad mig nøjes med disse Bemærkninger og slutte med at sige, at jeg paa mit Partis Vegne kan tilsige velvillig Støtte til og velvillig Behandling af Lovforslagets andet Afsnit om Kommissionen, medens vi som sagt ikke kan medvirke ved Gennemførelsen af tvungen Voldgift.

Derudover ønsker jeg at sige, at vi finder det rigtigt, som den højtærede Statsminister foreslog det, at en saadan eventuel Kommission bliver henlagt under Arbejds- og Socialministeriet, hvor Spørgsmaalet efter vor Mening retteligt hører hjemme.